

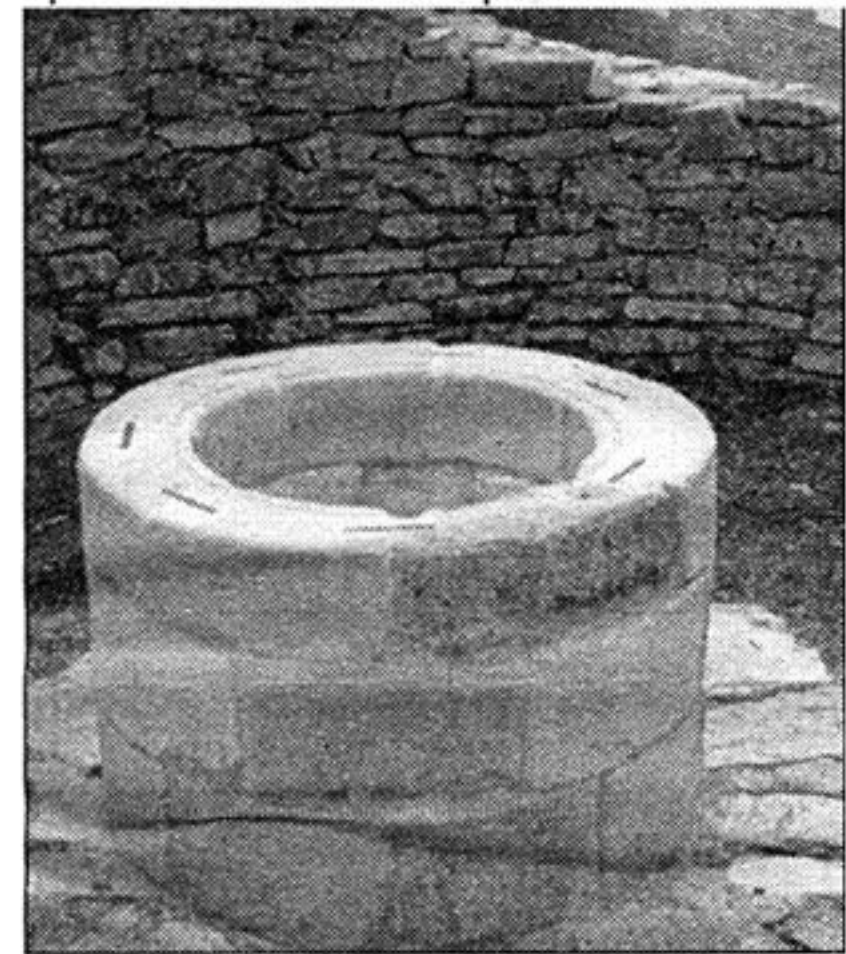
Medvedgradski zdenac – u izvornom obliku

Stalni posjetitelji Medvedgrada ovih su dana nemalo iznenađeni – Muzej grada Zagreba je, u suradnji s Gradskim zavodom za zaštitu spomenika kulture i prirode, završio restauratorske radove na kruništu medvedgradskog zdenca te je on danas prezentiran posjetiteljima. Zdencu je vraćen izgled iz dana stare slave kada je Medvedgrad bio u posjedu hrvatskih biskupa, banova i hercega, a u njemu boravila hrvatska vlastela.

Još u svibnju ove godine, kad je gradonačelnik Grada Zagreba, Milan Bandić posjetio i službeno otvorio arheološke istražne radove na Medvedgradu, prepustivši ga, kako je sam naglasio, iz ruku politike u ruke stručnjaka, arheološka ekipa Muzeja grada Zagreba istražila je zdenac i stručno valorizirala nalaze pronađene u njemu.

Možda će nakon ovih istraživanja srednjovjekovni grad, sagrađen polovinom 13. st. kao dio limesa, koji je trebao zaustaviti eventualnu novu provalu konjaničkih tatarskih hordi, sići sa stranica našega dnevnog i tjednog tiska kao izvor političkih i financijskih afera te postati mjestom sučeljavanja novih dostignuća konzervatorske, restauratorske i muzeološke struke.

Takvom promišljanju buduće valorizacije burga, nesumnjivo pridonose i Zaključci Gradskog poglavarstva Grada Zagreba od 11. siječnja 2001. godine, te ideje s javne rasprave, koju je organizirao Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode.

Detalj

Rezultati te rasprave, pod nazivom: *Revitalizacija plemićkog srednjovjekovnog grada*, predviđaju da Medvedgrad dobije isključivo muzeološki i izletnički karakter. Vođen tom mišlju, Muzej grada Zagreba započeo je arheološke istražne radove na medvedgradskoj vodospremi, nakon konzultacija s prof. Dragom Miletićem.

Prof. Miletić dugogodišnji je djelatnik Hrvatskog restauratorskog zavoda i osoba najzaslužnija što je medvedgradski spomenički kompleks danas uopće predmet svih navedenih rasprava. Naime, kao zaposlenik ondašnjeg Restauratorskog zavoda Hrvatske, prof. Miletić je 1979. godine počeo arheološke istražne radove na Medvedgradu te zidine burga oteo šumi i spriječio njihovo daljnje urušavanje.

Nakon otkrića Kapele sv. Filipa i Jakova 1981. godine i njezine restauracije 1985., prof. Miletić i stručni dio ekipe Restauratorskog zavoda za svoj su rad bili nagrađeni Nagradom »Ljubo Karaman« za 1986. godinu koju je ustanovilo Društvo konervatora Hrvatske.

Tim su radovima, prvi put nakon desetljeća i desetljeća apela za očuvanjem našeg najreprezentativnijeg burga, od prvih upozorenja Gjüre Szabe u »Savremeniku« iz 1914. godine i zagrebačkog lista »Večer« iz 1932. godine, realizirani istražni radovi s čitavim nizom specijaliziranih stručnjaka, čija je jedina zadaća bila zaštita i adekvatna valorizacija medvedgradskog spomeničkog kompleksa.

Radovi su kontinuirano izvođeni sve do ratnih zbivanja 1991. godine.

Potom je uslijedio nov i svima poznat razvoj događanja.

Muzej grada Zagreba navedenim je istraživanjem počeo novu fazu u životu Medvedgrada. Cilj je pronalazak materijalnih ostataka koji će buduću muzeološku postav na Medvedgradu

obogatiti artefaktima i podacima, prezentiranim na mjestu njihova nalaza – u prostoru buduće muzejske zbirke Medvedgrad – koji će posjetitelju pružiti najiscrpnije podatke o gradnji, kulturi stanovanja i životu na Medvedgradu kroz svih proteklih 750 godina od njegove gradnje.

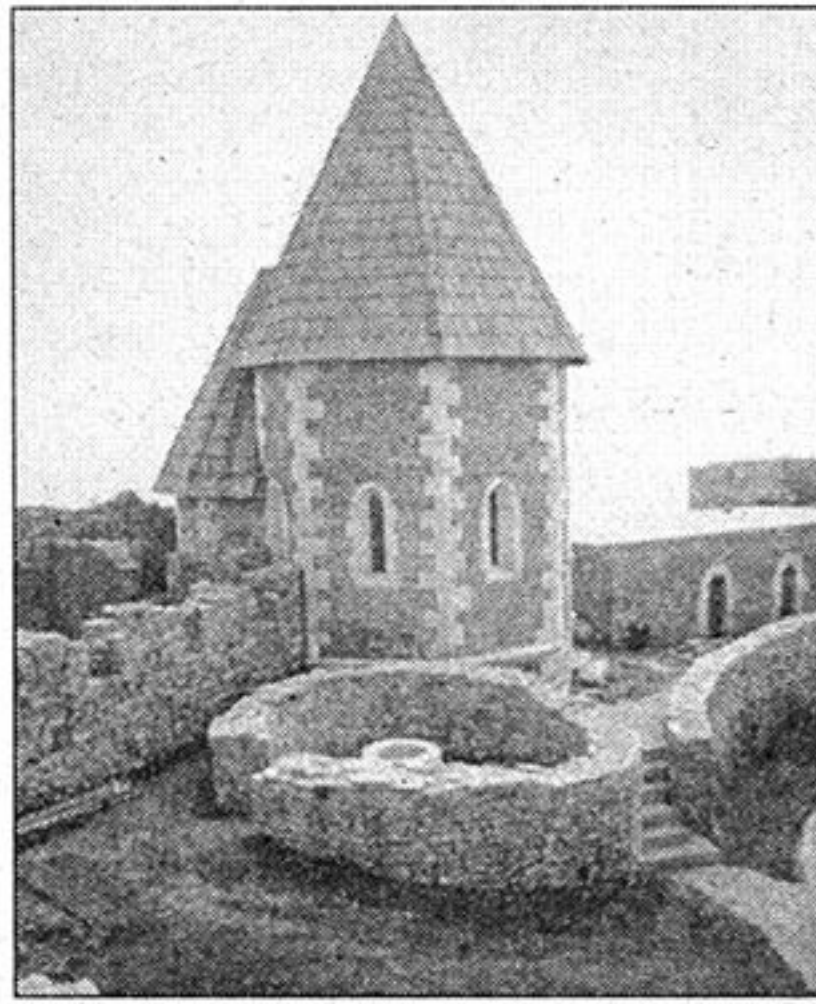
Svi nalazi pronađeni u zdencu pripadaju vremenu 16. st., izuzevši kamene dielove ahitekture koji su u zdenac upali, najvjerojatnije, prilikom potresa 15. rujna 1590. godine.

Naime, premda su posljednji vlasnici Medvedgrada utvrdu napustili još 1571. godine, preselivši se u novoizgrađenu kuriju u Sestinama, život na Medvedgradu prestaje tek nakon potresa.

Taj je podatak temelj za određivanje gornje vremenske razdjelnice funkcioniranja grada te navedena grada ne može biti mlađa od tog datuma.

Izvađeno je i nekoliko klesanaca koji su pripadali samom kruništu vodospreme prema kojima su izvedeni detaljni planovi za njezinu rekonstrukciju.

Kako se u svakoj cisterni ili bunaru, čak i onoj napuštenog burga, logično može očekivati razlog njezine gradnje

– odnosno pojava vode, ni ova medvedgradska nije bila izuzetak.

Voda je znatno usporavala rad arheolozima, no danas predstavlja svojevrsnu atrakciju za posjetitelje koji obilaze burg.

Arheolozi su pronašli 23 cijele, ili gotovo cijele keramičke posude među kojim prevladava stolno posuđe: vrčevi s jednom ručkom i omanji lonci za grabljenje vode.

Pojedini primjerci vrčeva bogato su urešeni češljastim ili motivom valovnice.

Izgled obnovljenog zdenca

Pronađeni su i dijelovi drvene zdjele s izljevom koja će se moći rekonstruirati nakon konzervatorskih zahvata na originalnim ulomcima, bakreni kotlić za kojeg je vidljivo kako je bio u funkciji te dva noža od kojih je na jednom sačuvana drvena drška okovana tankim zlatnim limom.

Dno zdenca, popločano ciglom, arheolozi su pronašli na sedam metara dubine.

Time je bio utvrđen potpun izgled zdenca i prikupljeni su svi podaci za njegovu rekonstrukciju: bio je građen po principu ukopne jame dubine oko devet metara s vanjskim filterom od tucanika i unutarnjim vijencem promjera 80 cm sastavljenim od klesanaca.

Krunište su činili pažljivije klesarski obrađeni klesanci, lučnog oblika, postavljeni u tri reda.

Oni koji pamte njegov nekadašnji izgled sjećaju se kamenog obzida sjeverno od kapele Sv. Filipa i Jakova unutar kojeg se nalazila jama prekrivena daskama – potpuno neprepoznatljive funkcije.

Danas posjetitelj, ne samo da je potpuno siguran kako neće upasti u navedenu jamu, već, videći zdenac u izvornom obliku i u punoj visini, s vodom pri dnu, odmah prepoznaje namjenu te tako upotpunjuje informacije o životu nejreprezentativnijeg srednjovjekovnog burga u ovom dijelu Hrvatske.

Boris Mašić